
Анастасія ОМЕЛЬЯНЕНКО
(Черкаси, Україна)

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО ДО ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ МЕТОДИК ДЛЯ ПІДТРИМКИ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах воєнного стану діти дошкільного віку стикаються з високим рівнем стресу та тривожності, що потребує особливої уваги до їх соціально-емоційного розвитку. Підготовка майбутніх вихователів ЗДО до використання ігрових методик є важливим кроком для забезпечення їх ефективної підтримки у цей складний період.

Ігрові методики забезпечують можливість дітям виражати та регулювати емоції, знижувати рівень стресу і тривожності, а також розвивати соціальні навички, такі як співпраця та комунікація. Рольові ігри, арт-терапія та сенсорні ігри є важливими інструментами в цьому процесі.

Основні елементи підготовки майбутніх вихователів – критично важливі для ефективної підтримки соціально-емоційного розвитку дітей дошкільного віку в умовах воєнного стану. Ці елементи включають:

– Навчальні програми: розробка та впровадження спеціалізованих курсів і тренінгів з акцентом на теоретичні та практичні аспекти ігрових методик, їх вплив на соціально-емоційний розвиток дітей, а також специфіку роботи з дітьми, які пережили стресові ситуації. Навчальні програми повинні охоплювати сучасні дослідження та успішні практики.

– Практичні навички: підготовка вихователів до практичного застосування ігрових методик, включаючи створення ігрових сценаріїв, проведення терапевтичних ігор для зниження стресу та розвитку соціальних навичок. Важливим є навчання адаптації методик до індивідуальних потреб дітей, зокрема дітей з особливими освітніми потребами, через рольові ігри, симуляції та заняття.

– Ресурсне забезпечення: ознайомлення з ресурсами, матеріалами та інструментами, необхідними для ефективного впровадження ігрових методик, включаючи спеціалізовані ігрові набори, матеріали для арт-терапії, онлайн-ресурси та навчальні платформи. Вихователі повинні вміти знайти або створити необхідні ресурси та ефективно їх використовувати в умовах обмежених можливостей або кризових ситуацій.

Ці елементи формують комплексний підхід до забезпечення високої якості виховної роботи, що є критично важливим для підтримки соціально-емоційного розвитку дошкільників в умовах воєнного стану. Вони допомагають майбутнім вихователям ефективно впроваджувати ігрові методики, які можуть суттєво поліпшити емоційний стан і соціальні навички дітей.

В умовах воєнного стану, коли ресурси обмежені, особливо важливо адаптувати ігрові методики для забезпечення їх ефективності та доступності для дітей. Коригування методик передбачає врахування специфічних умов, таких як зміни у навколишньому середовищі, стресові ситуації та обмеження ресурсів. Це включає використання простих матеріалів, доступних у повсякденному житті або виготовлених власноруч. Замість дорогих ігрових наборів можуть використовуватися підручні матеріали, такі як картонні коробки, пластикові пляшки, старі тканини, що трансформуються в ігрові елементи.

Ігрові сценарії та завдання мають бути адаптовані до нових умов, враховуючи вікові та психологічні особливості дітей. Це може включати створення ігор, що відображають реалії воєнного стану в безпечному та контрольованому середовищі, де діти можуть виражати свої емоції через гру. Ігрові методики стають особливо важливими, оскільки вони служать не лише інструментом навчання, а й засобом психологічної підтримки.

Включення елементів психологічної підтримки в ігрові заняття допомагає знижувати рівень стресу та тривожності у дітей, створюючи можливість для їх емоційного розвантаження та адаптації до змін. Це можуть бути ігри, що допомагають дітям зрозуміти і виразити свої страхи та переживання, а також техніки релаксації, такі як дихальні вправи, розслаблюючі ігри або медитації, адаптовані для дітей дошкільного віку. Ігри, спрямовані на позитивні емоції, як-от радість, дружба та підтримка, корисні для зміцнення їхньої емоційної стійкості.

Колективні ігри, що сприяють розвитку соціальних навичок, допомагають дітям відчувати підтримку однолітків і знижують відчуття ізоляції. Використання цих методик створює позитивне і захищене середовище для дітей дошкільного віку, де вони можуть безпечно виражати свої емоції та отримувати необхідну підтримку.

Впровадження ігрових методик у кризових умовах забезпечує комплексний підхід до підтримки дітей, включаючи адаптацію до нових реалій та психологічну підтримку. Це дає змогу вихователям і батькам ефективно реагувати на потреби дітей, забезпечуючи необхідні ресурси для їхнього розвитку й адаптації в умовах нестабільності. Співпраця з батьками критично важлива для підтримки соціально-емоційного розвитку дітей, особливо в умовах воєнного стану. Батьки створюють стабільне та підтримувальне середовище вдома, що сприяє емоційному благополуччю дітей.

Педагоги можуть організовувати навчальні семінари та консультації для батьків, ознайомлюючи їх з ігровими методиками для використання вдома. Це може включати навчання технік арт-терапії, рольових ігор та сенсорних ігор, що допоможуть дітям впоратися зі стресом та тривожністю. Важливо заохочувати батьків до регулярного спілкування з вихователями про потреби та емоційний стан дітей. Педагоги можуть надавати рекомендації щодо домашніх ігрових активностей для підтримки соціального та емоційного розвитку дітей. Партнерство між батьками та вихователями має бути націлене на створення цілісної системи підтримки, де домашні та освітні ігрові активності доповнюють одна одну.

Ефективна інтеграція ігрових методик у навчальний план та тісна співпраця з батьками є критичними для успішної підтримки соціально-емоційного розвитку дітей дошкільного віку. Це допоможе створити підтримувальне середовище для дітей, сприяючи їхньому загальному розвитку та благополуччю в складних умовах.

Підготовка майбутніх вихователів до використання ігрових методик є критично важливою для забезпечення якісної освіти та підтримки соціально-емоційного розвитку дітей дошкільного віку. Ігрові методики, такі як рольові ігри, арт-терапія та сенсорні ігри, сприяють зниженню стресу та тривожності, а також розвитку соціальних навичок, що особливо актуально в умовах воєнного стану.

Підготовка фахівців повинна включати навчання ігрових методик, адаптованих до умов воєнного стану. Це вимагає розробки спеціалізованих навчальних програм та надання вихователям практичних навичок і ресурсів для їх ефективного впровадження.

Отже, ефективна підготовка вихователів до використання ігрових методик є ключовою для підтримки соціально-емоційного розвитку дітей в умовах воєнного стану, що потребує комплексного підходу та адаптації до змінюваних умов.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гавриленко О.В. Використання ігрових технологій у вихованні дітей дошкільного віку в умовах воєнного конфлікту. *Педагогічні науки*. 2021. Вип. 7. С. 22-32.
2. Дубровинський Г. Діти війни : дослідження явища психотравми під час військової агресії в Україні. *Український психологічний журнал*. 2022. № 1. С. 16–26.
3. Зливков В., Лукомська С., Євдокимова Н., Ліпінська С. Діти і війна : монографія. Київ – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2023. 221 с
4. Психологічна підтримка дітей в умовах війни. URL <https://www.youtube.com/watch?v=VUQFJCsojOg> (дата звернення 19.07.2024)